

Minden út a szabványosításhoz vezet?

Lázárfalvi Tamás, Molnár Dávid

Nyomdai kalibrációs, illetve color-management munkánk során egyre gyakrabban merül fel a kérdés, hogy vállaljuk-e a nyomda ISO tanúsítását, hitelesítését. Számos hazai nyomdában folyik tanúsítási munkánk és az idei évben már két budapesti nyomda is eljutott a független tanúsító intézet általi sikeres minősítésig. A sikeres tanúsításhoz vezető út számos buktatóval járhat, nézzük meg a leggyakoribb hibalehetőségeket!

Sokszor elhangzott már, hogy a legjobb color-management rendszer is csak annyit ér, amennyit a leggyengébb láncszeme, de ez a felkészítés és tanúsítás során hatványozottan igaz. A tanúsítás célja, hogy igazolja, a nyomda képes a kívánt szabvány (ISO 12647 ide vonatkozó pontjai) szerinti munkavégzésre, és az ennek megfelelő nyomtatás előállítására. A felkészítési procedúra során a legtöbbször kiderül: a formakészítés valamilyen hiányossággal bír. Esetleg a CTP kalibrációja/linearizációja nem megfelelő, vagy éppen a be rendezés működése instabil. Esetleg nincs is a nyomdának mérőműszere a lemezek mérésére, és vakon bíznak a kereskedő által végzett telepítéskori beállításokban, illetve a sok esetben rendszertelenül elvégzett kalibrációkban. Ez nyilván valóban probléma, mely nem feltétlenül vezet a nem szabványos nyomatokhoz, működéshez, de már előre jelzi, hogy a minőségbiztosítás nem teljes, vannak kontrollálatlan pontok, találtunk egy gyenge láncszemet.

A formakészítési folyamat egyik legfontosabb kérdése, hogy a RIP szoftver működése, beállítási megfelelők-e, és ez az a terület, ahol a legtöbb nyomdában (természetesen tisztelet a kivételnek) óriási hiányosságokat tapasztalunk. A szoftververziók követése alapvető fontosságú lenne, hiszen a gyártók így biztosítják, hogy a bejövő anyagok feldolgozása zökkenőmentes legyen, de ez sokszor takarékoságból (a verziókövetés bizony drága mulatság), sokszor pedig csak

hanyagságból nem történik meg. Képzelnék csak el, hogy egy régebbi verziójú RIP, mely nem az éppen aktuális AdobePDF engine-re épül, hogyan dolgozza fel az újabb verziójú InDesign fájlokat. Még ha minden beállítás stimmel is, számíthatunk rá, hogy a transzparens objektumok, rétegek kezelése hibás lesz. Mindez természetesen nem feltétlenül jelentkezik egy ISO 12647-2 tesztnyomat esetén, de szintén olyan minőségbiztosítási tényező, mely a teljes gyártási procedúrában egy újabb gyenge láncszem.

Gyakran lehet találkozni azzal a helyzettel is, hogy egy probléma felmerülésekor az egyes részlegek úgy igyekeznek felelősségük mértékét csökkenteni, hogy a másira mutogatnak (pl. „nem jó lemez érkezett”, „képtelenek voltak kinyomni”). Miközben, legtöbbször ott van a kutya elásva, hogy az előkészítés/CTP egyáltalán nincs tisztában azzal, mi történik a gépteremben, és fordítva. Csupán egy tőlük független, egzotikus „szükségszerűségként” tekintenek az adott munkafázisra, ami mindenképpen elengedhetetlen a végtermék elkészülésének szempontjából.

Holott a megfelelően célzott oktatásokkal igen könnyen lehet orvosolni az ilyen jellegű hiányosságokat, így minden résztvevő jóval magabiztosabban tudja elvégezni munkaköréhez tartozó feladatokat, illetve egy-egy hiba feltárása esetén nagyobb rálátással van más területekre is. Egy ISO tanúsítás, hitelesítés egyik alappillére a nyomdában dolgozó szakemberek képzése, tudásuknak fejlesztése. Ha ezen a szinten nincsenek megfelelően lefektetve az egyes munkakörökhez tartozó kötelezettségek és felelőségek, a későbbiekben ez nagyban meg tudja nehezíteni egy felmerülő probléma megoldásának keresését.

A nyomda részéről a mai napig óriási ellenállásba tud ütközni a megrendelő által hozott proof elfogadása, gépteremben való használata. Egyfelől érthető ez a beidegződés, mivel az elmúlt 10-15 évben valóban rengeteg nem szakszerűen elkészített proof – illetve csupán színes nyomtatás – került nyomdákhöz azzal a kijelentés-

sel, hogy így kell kinéznie a nyomdai nyomatnak is. A megrendelő kért egy „prúfot” egy erre szakosodott cégtől, aki ezt szolgálte el is készítette, azzal már senki nem törődött, hogy megfelel-e az erre vonatkozó szabványban leírtaknak (ISO 12647-7). Persze a nyomda sokszor kénytelen volt elfogadni és vállalni annak kockázatát, hogy saját költségére próbálja meg addig játszani a színekkel a gépteremben, amíg meg nem közelítette a megrendelő által biztosított színes nyomtat megjelenését. Pedig a szakmailag helyes hozzáállással rengeteg időt és pénzt tudna megtakarítani abban az esetben, ha a nyomda tisztában lenne a szerződéses proof nyomatokkal (contract proof) szemben támasztott követelményeivel. A szabvány egyértelműen leírja, milyen paraméterekkel szükséges elkészíteni a printet, és milyen információkat kell feltüntetni. Sokszor olyan alapvető dolgok hiányoznak, mint a dátum, a kinyomtatásra kerülő fájl neve (rengetegszer lehet olyan esettel találkozni, mikor a proof és a nyomtat nem ugyanabból az anyagból készült el), alkalmazott színprofil stb., nem is beszélve a kötelező, úgynevezett Ugra/Fogra MediaWedge ellenőrző skáláról (Európában legelterjedtebb skála), és ennek ellenőrző méréséből készült igazolásáról. Az előbbieken felsoroltak nélkül ezek csak szép színes nyomtatok, de semmiképpen nem proofok.

Persze sok nyomdában nagyon jól működő dolog, hogy házon belül képesek hiteles proofot előállítani. Ez azért tud igen jó megoldás lenni, mert anélkül, hogy komolyabb idő- és pénzráfordítás történne (levilágítás, próbanyomás), egy belső proof elkészítése az általuk karbantartott

proofrendszeren lehetőséget nyújt a két próbanyomtat összehasonlítására. Amennyiben ezek megegyeznek, a nyomda nyugodtan tud tovább dolgozni azzal a tudattal, hogy a gépteremben minden bizonnyal nem lesznek komolyabb problémák a színezettel.

Kisebb nyomdák géptermeiben jellemző a kézi műszeres denzitás- és színezetmérés. Tudnunk kell, hogy az ISO 12647-re épülő tanúsítások mindegyike színezetmérést ír elő, tehát pusztán denzitóméter használatával nehezen fogunk hitelesíthető eredményre jutni. A spektrofotométer megléte tehát alapfeltétel (sőt a Fogra már csak automata mérést fogad el, tehát a kézi műszer már „nem játszik”). Fájdalmas kérdés az audit során, hogy a műszerek kalibrációja és gyártói (ISO alapú) hitelesítése nem járt-e le. Lejárt hitelesítésű műszerrel végzett mérést magára vala amit is adó auditor már nem fogad el, és ennek például már a felkészítés során ki kell derülnie.

Az átfogó tanúsítás így már nem csak az ISO 12647 megfelelő nyomtat előállításáról szól, hanem a teljes folyamat átvilágításáról, megválaszolva a kérdést: képes a nyomda napi szinten, üzemszerűen, szabványos minőségben nyomtatni, vagy csak az auditor kedvéért „szenvedett”, míg nem tudott egy megfelelő nyomtatot produkálni, akár többkörös próbanyomással.

Mindezeket figyelembe véve elmondható, hogy valóban sok esetben versenyelőnyt tud jelenteni a nyomda számára egy ISO minősítés megléte, de az igazi előnyt – amit a mindennapokban hasznosítani tud – a felkészítés és a sikeres hitelesítéshez vezető út jelentheti, minden szakmai tanulságával.

PNYME VÁNDORGYŰLÉS 2015. SZEPTEMBER 24–25.

SARLÓSPUSZTA, LAJOSMIZSE

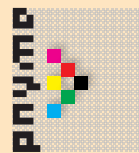
Az idei vándorgyűlést programütközések miatt a korábban közlthöz képest egy héttel később, szeptember 24–25-én rendezzük az eredetileg tervezett feltételekkel és programmal.

A vándorgyűlés díszvendége és fő előadója Sabine Geldermann drupa-igazgató!

A vándorgyűlés előadásai már a 2016-os drupa jegyében (2016. május 31. – június 10.), elsősorban a szakmáinkban várható trendekről, a fejlődési irányokról szólnak majd.

További szakmai előadások még egyeztetés alatt, de a nyár folyamán folyamatosan frissítjük a rendezvényvel kapcsolatos információkat:

<http://goo.gl/tBxmDQ>

Papír- és
1135 Budapest,
Nyomdaipari
Tahi utca 53-59.
Műszaki
www.pny.me.hu
Egyesület

